

Departementet vil endre barneloven

Barneminister Inga Marte Thorkildsen (SV) vil endre barneloven for å styrke barns rettssikkerhet.

Olga Stokke , Stein Erik Kirkebøen

Publisert: 11.okt. 2012 17:58 Oppdatert: 11.okt. 2012 23:12

Fredag sender ministeren ut på høring et lovendringsforslag som gir den ene forelderen rett til å stanse barnets samvær med den andre "ved reell frykt for at barnet utsettes for vold og seksuelle overgrep"

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vil gjøre flere endringer i barneloven. Det overordnede målet med de foreslåtte endringene er "å beskytte barn mot vold og overgrep i nære relasjoner".

Én kan nekte

Ett av forslagene innebærer at den forelderen som barnet bor hos, skal få rett til ensidig å nekte den andre forelderen samvær med barnet ved "reell frykt for at barnet utsettes for vold og seksuelle overgrep".

Hvis mor sier at hun har "reell frykt" for hva far kan gjøre, så kan hun nekte barnet å ha samvær med far uten at noen domstol har vurdert om hennes frykt virkelig er reell. Det samme gjelder hvis far mistenker mor for det samme.

Barneministeren sier at også forelderen med samværsrett bør få kunne kreve stans av samvær med bostedsforelderen av

samme årsak.

Bakgrunnen for lovendringsforslaget er ifølge statsråden flere konkrete saker hvor både foreldre, barnevern og fagfolk mener barn blir tvunget til samvær med en foreldre som er overgriper.

Dagens barnelov gir begge de skilte foreldrene rett til samvær med barnet. Det nye lovforslaget lyder slik: "Den som barnet bur fast saman med skal nekte samvær dersom det er naudsynt for å hindre at barnet vert utsett for vold eller anna vis vert handsama slik at den fysiske eller psykiske helsa vert utsett for skade eller fare".

Kreves ikke dom

Barneminister Thorkildsen sier at det i utgangspunktet ikke må foreligge en dom for at den ene forelder skal nekte barnet samvær med den andre. Men hun presiserer at det må være en begrunnet reell frykt for overgrep og vold. Barnet må ha fortalt barnehage, skole eller foreldre om frykt for samvær og/eller frykt for overgrep, eller andre instanser kan ha sett merker på kropp eller endringer i barnets adferd.

- Du er ikke redd for at dette kan misbrukes av foreldre i konflikt?

- Alle bestemmelser kan misbrukes. eg er mer redd for at man venter for lenge. Hvis det er tvil, skal det komme barnet til gode. Erfaringen og den kunnskapen tilsier at det er heller slik at man kvier seg lenge for å ta dette spørsmålet opp, og at det går på bekostning av barna. Det er sånn sett viktig å presisere ansvaret som ligger i å ha omsorg for barn. Jeg er mer redd for at man venter for lenge. Hvis det er tvil, skal det komme barnet til gode.

Forelder som nektes samvær, kan ta dette til retten.

Kjønnskrig?

- Frykter du falske beskyldninger i en kamp om barna?

- Det er alltid en risiko for det, men jeg tror den er liten rett og slett fordi det er så skambelagt tema at du ikke vil fortelle det til noen at barnet ditt blir utsatt for overgrep av den mannen eller den kvinnen du valgte å få barn med. Jeg håper vi ikke ender opp i en kjønnskrig mellom kvinner og menn hvor vi ikke ser barnas behov. Falske forklaringer blir ofte avslørt. Problemet er snarere at den ene foreldrene ikke blir trodd når han/hun melder fra om overgrep mot felles barn, sier Thorkildsen, som ikke har betenkeligheter med å sende sitt forslag på høring:

- Jeg er rett og slett så opptatt av at vi i dag beskytter barn for dårlig. Det er helt nødvendig å gjøre endringer i lovverket slik at disse barna blir hørt og tatt alvorlig, sier hun.

- Godt forslag

- Et veldig godt forslag, synes advokat Sjak Haaheim om det som nå sendes ut på høring. Han har arbeidet mye med saker om vold i nære relasjoner.

I dag er loven slik at en forelder må ha rettens kjennelse for å nekte den andre samvær med barnet.

- Og denne prosessen tar tid. Ofte lang tid. Vi kan risikere at barnet imens må ha samvær med en forelder som utsetter det for vold eller overgrep, sier Haaheim.

Risikoen flyttes fra barn til voksne

- Kan ikke det øke faren for at en forelder nektes samvær på grunnlag av falske beskyldninger eller feilaktige vurderinger?

- Jo, men å nekte samvær på noe som viser seg å være falsk grunnlag, vil være et tveegget sverd for den forelder som gjør det. Det vil slå hardt tilbake. Hvis den som er nektet samvær tar nektelsen til retten og får medhold i at det ikke var grunn til noen "reell frykt", så vil det gå ut over rettighetene til den som feilaktig nektet samvær.

- For det andre så er denne risikoen en pris jeg mener det er verd å betale for å få bedre beskyttelse av barn. Poenget i den foreslåtte endringen, er at risikoen flyttes fra barnet til de voksne. Og det er bra. Det overordnede må være hensynet til barnet, sier Haaheim.

Advokat Øivind Østberg ble mer i tvil da han hørte om forslaget til endring på dette punktet.

- Enhver ansvarlig forelder vil jo nekte barnet å være sammen med noen som kan være en potensiell fare, og dette er selvsagt også i tråd med loven i dag. Derfor virker denne endringer mer symbolsk og egentlig unødvendig, sier Østberg, som understreker at nettopp dette kan lede til misbruk av en eventuell lovending.

- Uberettigede beskyldninger om vold er allerede et problem, sier Østberg.

Hovedpunkter

Departementet trekker frem følgende andre hovedpunkter i forslaget:

- Å presisere i barneloven at retten skal treffe midlertidig avgjørelse på begjæring i saker der det er påstander om vold og overgrep.

- Å lovfeste en rett og plikt for dommere til å melde fra til barnevernet om bekymringsverdige forhold de får kjennskap til under behandlingen av en sak for domstolene.

- Å tydeliggjøre at også barn under syv år, som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal gis anledning til å uttale seg om alle relevante sider ved saken, få informasjon i forkant av høringen og i etterkant om utfallet.

Barneloven

Slik er det i dag:

§ 43. Omfanget av samværet mv.

Den av foreldra som barnet ikkje bur saman med, har rett til samvær med barnet om ikkje anna er avtala eller fastsett. Omfanget av samværsretten bør avtalast nærare. Dersom samvær ikkje er til beste for barnet, må retten avgjere at det ikkje skal vere samvær

Dersom den som har foreldreansvaret eller som barnet bur hos hindrar at ein samværsrett kan gjennomførast, kan den som har samværsretten krevje ny avgjerd av kven som skal ha foreldreansvaret eller kven barnet skal bu saman med.

Dette foreslår departementet

Den av foreldra som barnet ikkje bur saman med, har rett til samvær med barnet om ikkje anna er avtala eller fastsett. Den som barnet bur fast saman med skal nekte samvær dersom det er naudsynt for å hindre at barnet vert utsett for vold eller på anna vis vert handsama slik at den fysiske eller psykiske helsa vert utsett for skade eller fare.

Flere bilder

Departementet foreslår at den forederen som barnet bor hos, skal kunne nekte det å besøke samværsforelderen. FOTO: SARA JOHANNESSEN/NTB Scanpix

